

Traject burgemeestersbenoeming Rotterdam

13 februari 2024

**Gemeenteraad
van Rotterdam**
Griffie

Inleiding

Op dinsdag 9 januari heeft onze burgemeester aangekondigd dat hij gaat stoppen als burgemeester van Rotterdam. Hij heeft aangegeven dat hij zijn functie zal neerleggen op het moment dat er een nieuwe burgemeester is, zodat hij voor een warme overdracht kan zorgen. Dit betekent dat Rotterdam op zoek moet gaan naar een nieuwe burgemeester. Dit wordt een zeer tijdsintensieve en ook bijzondere klus voor de stad en de Rotterdamse gemeenteraad.

Hoe zit dit traject in elkaar?

De kaders om tot een nieuwe burgemeester te komen zijn wettelijk vastgelegd. De raad heeft binnen deze kaders de ruimte om keuzes te maken; dat wordt in deze notitie toegelicht.

- *Wet- en regelgeving*
De procedure is vastgelegd in de Grondwet (art 131), de gemeentewet (art 61), de ambtsinstructie van de Commissaris van de Koning (art. 6) en in de verordening van de gemeenteraad; in de bijlage de genoemde wetsartikelen. Belangrijk is ook om de geheimhouding en de strafbaarheid van het schenden hiervan (art 61c gemeentewet en art 272 wetboek van strafrecht) te benadrukken; dit geldt voor het werk van de vertrouwenscommissie na instelling en de gehele raad m.b.t. de inhoud, inclusief stemming, bij de besloten raadsvergadering waarin de keuze gemaakt wordt.
- *Commissaris van de Koning*
De Commissaris van de Koning is verantwoordelijk voor een 'ordelijk verloop van de procedure met betrekking tot de benoeming van een burgemeester' (art 6, lid 1 ambtsinstructie CdK); deze taken liggen vast in de wet (gemeentewet en ambtsinstructie CdK); het goed verlopen van dit traject is een gemeenschappelijke inspanning en verantwoordelijkheid, met ieder een eigen rol en taak.
De gemeenteraad draagt een kandidaat voor; deze voordracht wordt door de Commissaris doorgestuurd naar de Minister van Binnenlandse Zaken, die een gesprek heeft met de kandidaat en een veiligheidscheck doet. Als er geen bijzonderheden zijn, draagt de minister de benoeming voor bij de Kroon.
- *Profielschets*
De profielschets is de basis voor de werving, het selectieproces, de objectieve beoordeling van de kandidaten en voor het verslag van de vertrouwenscommissie aan de raad.
Daarnaast is de profielschets de basis voor de jaarlijkse klankbordgesprekken na benoeming en voor de herbenoeming van de burgemeester na zes jaar. Dit maakt dat een goede profielschets heel belangrijk is.
Deze profielschets moet een compleet beeld geven van de uitdagingen van de stad, de ontwikkelingen, de bestuurscompetenties, de kandidaat die gezocht wordt, etc. Breed draagvlak in de stad en in de raad hiervoor is belangrijk. De input van de stad is essentieel: wat voor burgemeester willen de Rotterdammers?
De raad stelt ook het college in de gelegenheid om zijn wensen en bedenkingen ten aanzien van de eisen voor een nieuwe burgemeester kenbaar te maken (art 61, lid 2 gemeentewet).
- *Vertrouwenscommissie*
Uit het midden van de raad wordt de vertrouwenscommissie gekozen, verantwoordelijk voor de begeleiding van het traject, de selectiegesprekken en de aanbeveling aan de raad; leden zijn allen raadslid. Het is belangrijk om te streven naar een evenwichtige samenstelling (persoonlijkheid, ervaring in de raad, geslacht, culturele achtergrond, affiniteit met het ambt, politieke voorkeur, etc.); vaak zijn het fractievoorzitters.
Aan de vertrouwenscommissie kunnen adviseurs worden toegevoegd; de wet spreekt over 'één of meer wethouders' (geen stemrecht). De taakinvulling van de adviseur(s) kan zijn:

input leveren op de profielschets, het ondersteunen in de voorbereiding op de sollicitatie, ze kunnen gehoord worden in de beraadslaging van de vertrouwenscommissie over de rol van de burgemeester in het college en ze kunnen adviseren over geschiktheid.

De raadsgriffier is de secretaris.

De grootte en samenstelling van de vertrouwenscommissie is aan de gemeenteraad: klein genoeg om slagvaardig te kunnen handelen, groot genoeg om breed vertrouwen en draagvlak te genieten in de raad en daarmee in de stad. De leden van de vertrouwenscommissie hebben recht op een maandelijks toelage (art 3.1.2 lid1 Rechtspositiebesluit Politieke ambtsdragers; zie bijlage).

Waarneming is, gezien de vertrouwelijkheid, eigenlijk alleen mogelijk in de voorbereiding, zolang er nog niet over sollicitanten wordt gesproken. Vervanging na instelling van de vertrouwenscommissie (bijv. bij ziekte) is definitief, het vergt een raadsbesluit (zeer onwenselijk laat in het traject).

Gebruikelijk is dat de beoogde vertrouwenscommissie ook de begeleiding van het participatietraject voor de profielschets (in de vorm van een voorbereidingsgroep) doet. Dit heeft als voordeel dat de leden van de vertrouwenscommissie een goed gevoel kunnen ontwikkelen voor de wensen van de stad, wat de functie behelst en wat er gezocht wordt.

- **Verordening**

De gemeenteraad stelt een verordening van de vertrouwenscommissie vast voor dit traject. In deze verordening worden taak, samenstelling en werkwijze beschreven en de geheimhoudingsplicht (die ook na ontbinding van kracht is); namen van leden moeten worden genoemd in een apart besluit, ook die van de secretaris en adviseur(s).

Al deze keuzes komen samen in de zogenaamde profielschetsvergadering met de Commissaris van de Koning in de raad, waarin de profielschets wordt vastgesteld, de vertrouwenscommissie wordt ingesteld en de verordening wordt vastgesteld. Daarna wordt de vacature door de Commissaris van de Koning gepubliceerd.

Planning

Op 1 februari hebben de fractievoorzitters en de raadsgriffier het startgesprek gehad bij de Commissaris van de Koning. In dit gesprek is de procedure nader toegelicht, ieders rol en verantwoordelijkheid en de diverse scenario's met de bijbehorende planning. Er is een aantal scenario's besproken, met elk voor- en nadelen. Van invloed op de planning is onder andere het vertrek van de Commissaris per 1 september, het zomerreces (bijv. een knip van weken tussen eerste en tweede gespreksronde is ongewenst), het hebben van voldoende tijd om de stad goed te betrekken, de vakanties van de diverse betrokkenen, en uiteraard is een tijdige overdracht ten dienste van de stad gewenst.

Op basis hiervan heeft het presidium op 8 februari besloten om toe te werken naar een voordracht van een nieuwe burgemeester voor het zomerreces. Beëdiging zal dan na het zomerreces plaatsvinden.

Dit is een strakke, maar haalbare planning. Het heeft als voordeel dat de stad relatief snel een nieuwe burgemeester heeft, een burgemeesterswissel ruim voor de jaarwisseling kan plaatsvinden en dat het traject met een ervaren Commissaris van de Koning gedaan kan worden (de huidige CdK legt zijn functie per 1 september neer). In 2008 is een vergelijkbare planning gevolgd, wat geleid heeft tot een goed resultaat.

Dit betekent dat de raadsvergadering waarin de profielschets en de verordening op de vertrouwenscommissie vastgesteld wordt, en de vertrouwenscommissie wordt ingesteld op 25

april plaatsvindt. De vacature zal direct daarna door de Commissaris worden opengesteld, naar verwachting 3 weken. De Commissaris spreekt vervolgens met de kandidaten die hij geschikt acht en wint inlichtingen in. In de loop van juni zal het werk van de vertrouwenscommissie beginnen, met het ophalen van de cv's van de sollicitanten bij de Commissaris, om vervolgens de selectiegesprekken te gaan voeren. De raad zal voor het zomerreces in een besloten raadsvergadering stemmen over de voordracht van een kandidaat. Beëdiging van de nieuwe burgemeester in de raadsvergadering zal na de zomer plaatsvinden.

Februari:	Vorbereiding participatie voor de profielschets
Maart:	Participatietraject: het gesprek met de stad over wat voor burgemeesters de Rotterdammers wensen.
April:	Concept-profielschets maken; Wensen & bedenkingen college ophalen; Commissiebehandeling profielschets
25 April:	Vaststellen profielschets/instellen vertrouwenscommissie/vaststellen verordening vertrouwenscommissie in raadsvergadering.
Mei:	Commissaris van de Koning ontvangt sollicitanten die hij geschikt acht, voert de gesprekken en vergaart inlichtingen; Vorbereidende werkzaamheden vertrouwenscommissie.
Juni/Juli:	Ophalen cv's bij de CdK/Selectiegesprekken & voordracht door de raad.

Participatie

Het presidium vindt het erg belangrijk dat Rotterdammers de tijd krijgen zich uit te spreken over wat voor burgemeester zij willen. Deze participatie mag niet in het gedrang komen doordat de voordracht voor de zomer plaatsvindt. 15 Jaar geleden is de stad ook uitgebreid betrokken, op allerlei manieren. Het voordeel van de huidige tijd is dat er meer manieren en mogelijkheden zijn; het doel is om een goed en slim traject te organiseren. Daar waar we in 2008 een diner op het stadhuis organiseerden om input uit de stad op te halen, hebben we nu de wijkraden die in de haarvaten van de stad zitten; in 2008 bouwden we een speciale website, nu hebben we social media. Via de Rotterdamse kinderkrant Jong010 kunnen we meer dan 35.000 kinderen en hun ouders bereiken, we hebben goede contacten met de Mbo's in de stad, er is een kinderborgemeester, een enquête kan ingevuld worden via een QR-code, etc. Kortom: we hebben meer middelen en mogelijkheden om in een korte tijd een groot deel van de stad te betrekken, waarbij iedere bijdrage en elk idee van zowel de stad als de raad welkom is. De maand maart en de eerste week van april zullen in het teken staan van het gesprek met de stad over de nieuwe burgemeester.

Financiële consequenties

De inzet is om het hele participatietraject met de hulp van de stad en met het netwerk in de stad te doen, via allerlei verschillende kanalen. Daar zijn kosten aan verbonden voor het maken, verspreiden en het communiceren van de enquête. Er is in de begroting 2024 van raad/griffie geen rekening gehouden met een burgemeestersbenoeming noch met het tijdsbeslag voor voorbereiding en ondersteuning dat dit met zich meebrengt. Zoveel mogelijk zal binnen de huidige begroting opgelost worden, al is de verwachting dat door de raad mogelijk een claim gedaan dient te worden bij het college om dit traject goed in te vullen en af te ronden. De raad zal hierin worden meegenomen als er meer duidelijkheid is over de invulling en het proces.

BIJLAGE – wetsartikelen

Artikel 131 - Grondwet

De commissaris van de Koning en de burgemeester worden bij koninklijk besluit benoemd.

Artikel 61 - Gemeentewet

1. De burgemeester wordt bij koninklijk besluit op voordracht van Onze Minister benoemd voor de tijd van zes jaar.
2. De commissaris van de Koning overlegt met de raad over de eisen die aan de te benoemen burgemeester worden gesteld met betrekking tot de vervulling van het ambt. Voorafgaand aan het overleg met de commissaris stelt de raad het college in de gelegenheid zijn wensen en bedenkingen ten aanzien van deze eisen kenbaar te maken.
3. Na het overleg met de commissaris stelt de raad uit zijn midden een vertrouwenscommissie in, belast met de beoordeling van de kandidaten. De raad kan bepalen dat één of meer wethouders als adviseur aan de vertrouwenscommissie worden toegevoegd. De commissaris verschaft de vertrouwenscommissie een opgave van degenen die naar het ambt van burgemeester hebben gesolliciteerd, vergezeld van zijn oordeel over kandidaten die hij in beginsel geschikt acht voor benoeming. Als de vertrouwenscommissie besluit naast deze kandidaten ook andere kandidaten die gesolliciteerd hebben, bij haar beoordeling te betrekken, doet zij daarvan onverwijld mededeling aan de commissaris. Deze brengt zijn oordeel over laatstgenoemde kandidaten ter kennis van de vertrouwenscommissie.
4. De vertrouwenscommissie verschaft zich door tussenkomst van de commissaris de door haar nodig geachte informatie over de kandidaten. Bestuursorganen zijn verplicht de gevraagde informatie te verstrekken. De vertrouwenscommissie brengt verslag uit van haar bevindingen aan de raad en aan de commissaris.
5. De raad zendt Onze Minister binnen vier maanden nadat de gelegenheid tot sollicitatie voor de functie is gegeven een aanbeveling inzake de benoeming. Deze aanbeveling omvat twee personen.
6. In een bijzonder, door de raad te motiveren geval, kan worden volstaan met een aanbeveling waarop één persoon vermeld staat. Onze Minister slaat geen acht op een enkelvoudige aanbeveling, indien naar zijn oordeel geen sprake is van een bijzonder geval.
7. Onze Minister volgt in zijn voordracht in beginsel de aanbeveling, met inbegrip van de daarop gehanteerde volgorde, tenzij zwaarwegende gronden aanleiding tot afwijking geven. Een afwijking wordt gemotiveerd.
8. De rijksbelastingdienst verstrekt Onze Minister de benodigde gegevens inzake bestuurlijke boeten als bedoeld in hoofdstuk VIIIA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en inzake strafbeschikkingen als bedoeld in artikel 76 van die wet, voor zover deze boeten en beschikkingen zijn opgelegd dan wel hadden kunnen worden opgelegd ter zake van feiten die zijn gebleken na de termijn om deze op te leggen.

Artikel 61c - Gemeentewet

1. De beraadslagingen, bedoeld in de artikelen 61, derde en vierde lid, 61a, derde en vierde lid, en 61b, derde lid, vinden plaats met gesloten deuren. Van deze beraadslagingen wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt.
2. Ten aanzien van de beraadslagingen en de stukken die aan de raad worden gezonden dan wel die door de raad aan Onze Minister worden gezonden geldt een geheimhoudingsplicht.
3. De aanbevelingen van de raad, bedoeld in artikel 61, vijfde en zesde lid, 61a, tweede lid, en 61b, tweede lid, zijn openbaar met dien verstande dat ten aanzien van de aanbeveling inzake de benoeming, bedoeld in artikel 61, vijfde lid, de openbaarheid uitsluitend de als eerste aanbevolen persoon geldt. Artikel 31 is van toepassing op de stemmingen inzake de aanbevelingen.

Artikel 272 – Wetboek van strafrecht

1. Hij die enig geheim waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel van vroeger ambt of beroep verplicht is het te bewaren, opzettelijk schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie.
2. Indien dit misdrijf tegen een bepaald persoon gepleegd is, wordt het slechts vervolgd op diens klacht.

Artikel 31 - Gemeentewet

1. De stemming over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen is geheim.
2. Indien de stemmen staken over personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt, wordt in dezelfde vergadering een herstemming gehouden.
3. Staken bij deze stemming de stemmen opnieuw, dan beslist terstond het lot.

Ambtsinstructie van de CdK (lid 6):

1. De commissaris ziet toe op een ordelijk verloop van de procedure met betrekking tot de benoeming van een burgemeester.
2. Voordat de vacature van burgemeester in een gemeente wordt opengesteld overlegt de commissaris met de raad over de eisen die aan de te benoemen burgemeester worden gesteld met betrekking tot de vervulling van het ambt. Indien zijn overleg met de raad niet tot overeenstemming leidt geeft hij aan welke eisen hij in afwijking van de raad zal hanteren bij zijn oordeel over de geschiktheid van kandidaten.
3. De commissaris verschaft de vertrouwenscommissie een opgave van degenen die naar het ambt van burgemeester hebben gesolliciteerd, vergezeld van zijn oordeel over kandidaten die hij in beginsel geschikt acht voor benoeming, alsmede vergezeld van afschrift van de sollicitatiebrieven van laatstgenoemde kandidaten. Hij informeert desgevraagd de vertrouwenscommissie over de criteria die hij heeft gehanteerd bij zijn selectie van kandidaten. Een dergelijk oordeel alsmede afschrift van de sollicitatiebrieven geeft hij op verzoek van de vertrouwenscommissie ook met betrekking tot andere kandidaten.
4. De commissaris verschaft zich de informatie over de sollicitant welke hij nodig acht of welke de vertrouwenscommissie door zijn tussenkomst nodig acht. Het inwinnen van referenties

vindt slechts plaats met toestemming van de kandidaat, die hiervoor de gegevens aandraagt. De commissaris stelt de door hem verkregen inlichtingen ter beschikking van de vertrouwenscommissie, tenzij de kandidaat die het aangaat heeft laten weten dat verstrekking van die gegevens bij hem bezwaar ontmoet.

5. Zodra de raad zijn aanbeveling heeft vastgesteld rapporteert de commissaris aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met betrekking tot de inhoud en het verloop van de procedure. Daarbij gaat hij in op zijn overleg met de raad.

Artikel 3.1.2. Toelage lid vertrouwenscommissie en rekenkamerfunctie

1. Aan een raadslid dat lid is van de vertrouwenscommissie, bedoeld in artikel 61, derde lid, of artikel 61a, vierde lid, van de Gemeentewet, dan wel de rekenkamerfunctie uitoefent, bedoeld in artikel 810a van de Gemeentewet, wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie of de duur van de uitoefening van de rekenkamerfunctie per jaar ten laste van de gemeente een toelage verleend van € 139,90 per maand.
2. Voor de toepassing van het eerste lid stelt de burgemeester de duur van de activiteiten vast.
3. Als voor de ambtenaren die krachtens een arbeidsovereenkomst met de Staat werkzaam zijn bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een collectieve arbeidsovereenkomst een wijziging van het loon is overeengekomen, wordt het bedrag in het eerste lid bij ministeriële regeling overeenkomstig gewijzigd.